Vzpomínka na doc. MUDr. Milana Špálu, CSc. **[1]**

Autor:

- LESENKOVÁ, Eva [2]

Číslo:

- 2018, ročník 27, číslo 1 [3]

Rubrika:

- Osobnosti [4]

Klíčová slova:

- nekrology [5], Špála, Milan [6]

Připomenout si osobnost doc. MUDr. Milana Špály, CSc., který odešel 30. ledna 2018 ve věku sedmaosmdesáti let, znamená vybavit si rozsáhlou škálu oblastí jeho působnosti.

Vystudoval medicínu a desítky let působil v oboru patologické fyziologie jako lékař, vědec, publicista a pedagog. V letech 1965–1975 byl tajemníkem redakční rady Sborníku lékařského a v letech 1976–2003 tajemníkem redakční rady Acta Universitatis Carolinae Medica a zároveň členem redakční rady UK. Byl spoluzakladatelem časopisu Medical Science Monitor a v letech 1993–1999 členem jeho mezinárodní redakční rady. V roce 1991 se stal vedoucím redaktorem Sborníku lékařského, který řídil až do ukončení jeho vydávání v roce 2003.

Pedagogická, vědecká a redakční činnost je logicky úzce skloubena s prací s informacemi a také zde vznikaly úzké vazby pana docenta ke knihovnám a informačním institucím. V devadesátých letech 20. století se s větší intenzitou zapojil jako přednášející a publicista do oblasti vědeckých lékařských informací, lékařského knihovnictví a zdravotnické informatiky. Zejména v oblasti metodologie vědecké práce a informační gramotnosti se stal vyhledávaným přednášejícím v pre- i postgraduálních vzdělávacích aktivitách. Významně ovlivnil řadu svých kolegů a spolupracovníků, kterým byl nápomocen v prosazování knihovnicko-informačního oboru. Jmenujme jenom jeho členství v „našich“ odborných společnostech a komisích: Česká informační společnost (ČIS), Česká společnost zdravotnické informatiky a vědeckých informací (ČSZIVI), Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR (SKIP) a odborná komise pro informační vzdělávání a informační gramotnost na vysokých školách (Komise IVIG). Všude byl váženým, ale také oblíbeným spolupracovníkem, vítanou osobností, s vysokými požadavky na spolupráci, avšak zároveň laskavým a vtipným společníkem.

Bohatá publikační činnost doc. Špály podchycená v Bibliographia Medica Čechoslovaca [7] (BMČ) čítá kolem sta publikovaných prací, z nichž si v uvedených zdrojích připomeňme alespoň tu část z posledních šestnácti let, které přednesl vždy za velkého zájmu a ohlasu na tradičních seminářích MEDSOFT, což je setkání pracovníků z oboru zdravotnické informatiky a biomedicínského inženýrství. Ve sbornících z těchto seminářů jsou zachyceny přednášky z oboru informační vědy (lit. 1), vědeckého publikování (lit. 4, 6, 7, 9) a také témata podchycující vliv informačních technologií na oblast vědeckých informací (lit. 5 a 8).

Přednášky doc. Špály se staly tradičními součástmi programů na konferencích o profesionálních informačních zdrojích (INFOMEDIA a INFORUM). V průběhu dosavadních 23 ročníků jich přednesl celkem sedmnáct. Ve sbornících z konference INFORUM zůstala zachycena přednesená témata blízká

© Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR, 2017–2024
ISSN 1213-5828

informační vědě z oblasti scientometrie (lit. 2) a informačnímu chování.

Závěrem této rozsahem nevelké vzpomínky na pana docenta si dovolím připomenout jeho publikovanou práci – diskuzní příspěvek z roku 2006 Impakt faktor – dobrý sluha, ale špatný pán [8] (lit. 3), ve kterém, jak sám uvádí, „s maximální objektivitou, opírající se o publikované konkrétní studie, podává přehled a posuzuje, jaká je role impakt faktoru (IF) v hodnocení vědy, jaké jsou v tomto směru perspektivy a jakým způsobem se na zlepšení situace může podílet i odborný lékařský časopis“. V textu lze i po dvanácti letech nacházet stále platné odpovědi na otázky z oblasti etiky vědecké práce tolik potřebné v době elektronického publikování.

Literatura

1. ŠPÁLA, Milan a Jan VEJVALKA. Pomocné vědy informační – nové přístupy k hodnocení informací. In: *MEDSOFT 2016*. Praha, 2016, s. 156–167. ISBN 978-80-906004-7-8. ISSN 1803-8115. Dostupné též z: http://www.creativeconnections.cz/medsoft/2016/Medsoft_2016.pdf [9]
2. ŠPÁLA, Milan. Bibliometrické indikátory SCI – ISI jako míra kvality vědecké práce a jejich alternativy pro evaluaci v českém prostředí – výhody a úskalí. In: *Informace na dlani* [CD-ROM]. Praha: Albertina icome Praha, c2004. ISSN 1214-1429. Dostupné též z: https://www.inforum.cz/archiv/inforum2004/prispevek.php-prispevek=61.htm [10]
3. ŠPÁLA, Milan. Impakt faktor – dobrý sluha, ale špatný pán. *Ikaros* [online]. 2006, roč. 10, č. 4 [cit. 2018-03-09]. ISSN 1212-5075. Dostupné z: http://ikaros.cz/node/12045 [8]
4. ŠPÁLA, Milan. Postavení a funkce oborové knihovny ve vysokoškolském nebo výzkumném biomedicínském pracovišti na počátku 21. století – pohled z hlediska interdisciplinární spolupráce. In: *MEDSOFT 2014*. Praha, 2014, s. 225–229. ISSN 1803-8115. Dostupné též z: http://www.creativeconnections.cz/medsoft/2014/Medsoft_2014_Spala.pdf [11]
5. ŠPÁLA, Milan. Lékařské knihovny v současném prostředí informačních a komunikačních technologií. In: *MEDSOFT 2012*. Praha, 2012, s. 260–261. ISSN 1803-8115. Dostupné též z: http://www.creativeconnections.cz/medsoft/2012/Medsoft_Špála_Milan.pdf [12]
6. ŠPÁLA, Milan. Citační rejstříky po padesáti letech od vzniku Science Citation Index; možnosti, mýty, manipulace. In: *MEDSOFT 2008*. Praha, 2008, s. 161–166. ISSN 1803-8115.
7. ŠPÁLA, Milan. Umíme v současné informační společnosti účinně, kvalitně a korektně prezentovat výsledky své vědecko-výzkumné nebo výchovně-vzdělávací činnosti?. In: *MEDSOFT 2007*. Praha, 2007, s. 191–197. ISSN 1803-8115.
8. ŠPÁLA, Milan. Vědecko-výzkumná činnost vysokoškolských lékařských knihoven v České republice ve světle jejich internetové prezentace. In: *MEDSOFT 2005*. Praha, 2005, s. 187–190. ISSN 1803-8115.
9. VOTÍPKOVÁ, Marie, Jana HERCOVÁ, Eva WEICHETOVÁ, Hana PESSROVÁ a Milan ŠPÁLA. Český citační rejstřík lékařské literatury. In: *MEDSOFT 2002*. Praha, 2002, s. 93–99. ISSN 1803-8115.

URL zdroje: https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2018-rocnik-27-cislo-1/vzpominka-na-doc-mudr-milana-spalu-csc

Odkazy
[1] https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2018-rocnik-27-cislo-1/vzpominka-na-doc-mudr-milana-spalu-csc
[2] https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/autori/lesenkova-eva
[3] https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2018-rocnik-27-cislo-1
[4] https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/rubriky/osobnosti
[5] https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/nekrology
[6] https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/spala-milan
[7] https://www.medvik.cz/bmc/
[8] http://ikaros.cz/node/12045
[9] http://www.creativeconnections.cz/medsoft/2016/Medsoft_2016.pdf
[10] https://www.inforum.cz/archiv/inforum2004/prispevek.php-prispevek=61.htm

© Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR, 2017–2024

[11] http://www.creativeconnections.cz/medsoft/2014/Medsoft_2014_Spala.pdf
[12] http://www.creativeconnections.cz/medsoft/2012/Medsoft_%C5%A0p%C3%A1la_Milan.pdf

© Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR, 2017–2024
ISSN 1213-5828